

Z á p i s

72/69 z Horské
25. 11. 1969

z 1. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
konaného dne 31.1.1969 v Praze

=====

Přítomni : prof. Vl.Tardy, ing. A.Boháč, čl.koresp. V.
Chmelař, doc.J.Fišer, prof. K.Galla, prof. E.
Hyhlík, doc.J.Kotásek, doc.dr. B.Kujal, prof.
J.Linhart, doc. M.Macháč, prof. F.Malíř, dr.
F. Tollingerová

Omluveni: prof.L.Bakoš, doc.J.Skalková, doc.M.Cipro, prof.
A.Dostál, prof. E.Holas, prof.J.Kotoč, dr. D.
Kováč, prof. T.Pardel, akademik O.Pavlík, prof.
G.Pavlovič, doc.E.Stračár

Hosté : dr. J.Štikar, dr. J.Kyrášek, L.Zapletal

Zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
zahájil a řídil jeho místopředseda prof. Vl.Tardy.

1) Hodnocení ediční činnosti v oboru pedagogiky a psychologie
za r. 1968 (prof.Novotný, doc.Kyrášek, prof. Chmelař,
dr.Štikar)

Před vlastním hodnocením ediční činnosti informoval prof,
Chmelař o jednání Ediční rady, které se zabývalo otázkami
souvisejícími s edičními záležitostmi vědeckého kolegia peda-
gogiky a psychologie. Na zasedání bylo jednáno zejména o
vydávání nově navrhovaného časopisu pro pedagogickou teorii
a o dalších možnostech vydávání jak pedagogických, tak psy-
chologických teoretických prací a upozorněno v té souvislosti,
že v případě že jde o pracovníka Akademie, jehož práci ne-
může vydat NČSAV, je třeba souhlasu k vydání titulu jinde.
Dále sdělil prof. Chmelař, že nakladatelství Symposium by
bylo ochotno vydat některé tituly popř. i nově navrhovaný
pedagogický teoretický časopis. Jak ukázala diskuse jeví se
pro psychologii nezbytné vydání základních děl jednotlivých
psychologických disciplín na teoretické a světové úrovni.
Doc. Skalková, která byla na zasedání ER přítomna navrhla
opatření k rozvoji ediční činnosti v pedagogice, mimo jiné
i rozšíření ediční komise při kolegiu.

Informaci prof. Chmelaře doplnil s. Zapletal z NČSAV.
Konstatoval, že perspektivní plán vypracovaný kolegiem kr také
jeho interní záležitostí, který nijak nezavazuje Ediční radu
k schválení jednotlivých titulů. Dále připomněl i svízelnou
situaci v polygrafickém průmyslu, která se spíše zhoršuje.

Diskuse se zejména zaměřila na práci ediční komise kolegia
a konstatováno, že její složení je třeba doplnit o další
členy. S její celkovou reorganizací je možno počítat až po
novém uspořádání Akademie. Většina diskutujících zaujala

stanovisko, že je nutné, aby členy ediční komise byli odborníci bez chledu na to, jsou-li pracovníky Akademie, vysokých škol nebo resortních ústavů, protože ediční komise náměty na vydání publikací projednává a doporučuje, zatímco kolegium doporučuje Ediční radě ČSAV jejich vydání v NČSAV.

Kolegium

1) vzalo se souhlasem na vědomí sdelení prof. Chmelaře o jednání Ediční rady ČSAV;

2) pro přechodnou dobu rozšiřuje ediční komisi kolegia o dr. Chaloupku a dr. Tollingerovou.

3) ukáží prof. Chmelařovi zjistit, jak jsou plánovány oborové encyklopedie, jaké obory zahrnují atd.

Hodnocení ediční činnosti za r. 1968 v oboru pedagogika krátce uvedl doc. Kyrášek a v oboru psychologie dr. Štikar.

Diskuse se soustředila zejména na otázku vydávání základních děl a překladů, jejichž trend byl v loňském roce v psychologii vyšší než v jiných letech. V té souvislosti konstatováno, že není na závadu jsou-li ve větší míře vydávány překlady základních děl, které jsou pro informaci psychologů nezbytné.

Hodnocení časopisu Čs. psychologie uvedl prof. Chmelař a prof. Tardy krátce doplnil za redakci časopisu.

Prof. Tardy konstatoval, že pokud se týká požadavku, aby časopis byl zaměřen více na studie z aplikačních výzkumů, plní tento požadavek částečně časopis Ekonomická psychologie. Aktuální problematikou pedagogické psychologie se zabývá časopis Pedagogika. Problematika diagnostických metod v časopise zastoupena není a bude na redakci časopisu, aby se tímto požadavkem zabývala. Rovněž i bude v redakční řadě časopisu věnována systematictější pozornost recenzím zahraniční literatury.

V diskusi konstatováno, že časopis má vzestupnou tendenci přesto však, že nemůže plnit funkci chybějícího systému vědeckých informací. Je třeba, aby se systémem vědeckých informací a jeho zajištěním zabývaly psychologické společnosti Česká a Slovenská.

Předložené písemné hodnocení časopisu Pedagogika kriticky doplnil za redakční radu časopisu prof. Galla. Konstatoval, že předložené hodnocení postrádá skutečnou analýzu, je spíše popisnou kritikou, bez námětů na zlepšení současného stavu. Dále prof. Galla informoval o příčinách, které vedou k některým nedostatkům. Závěrem požádal o pomoc, a to zejména v recenzní části a diskusích.

V diskusi konst. továno, že není plně možné z hodnocení jednoho ročníku zjistit jeho trend, avšak orientace na světové, pokrokové a humanistické ideje je základem pro práci redakční rady časopisu. V diskusi vysloven požadavek, aby koncepce časopisu Pedagogika byla předmětem jednání na některém z příštích zasedání kolegia.

Kolegium

- 1) bere se souhlasem na vědomí hodnocení ediční činnosti v oboru pedagogika za r. 1968 a doporučuje, aby Acta Comeniana byla vydána v r. 1969 tak, aby obsahovaly studie připravující mezinárodní konferenci v r. 1970;
- 2) bere se souhlasem na vědomí hodnocení ediční činnosti v oboru psychologie s tím, že je třeba nadále vydávat překlady základních prací, které jsou pro informaci psychologů nezbytné;
- 3) schvaluje hodnocení časopisu Čs. psychologie roč. XII, 1968 a doporučuje redakci časopisu:
  - a) brát zřetel k soustavnému publikování recenzí zahraniční literatury;
  - b) věnovat pozornost problematice diagnostických metod;
  - c) využívat statí z Annual Review of Psychology.
- 4) ukládá prof. Tardymu obrátit se na výbory České a Slovenské psychologické společnosti, aby projednaly otázky zajištění systému vědeckých informací;
- 5) schvaluje přehledovou část předloženého hodnocení časopisu Pedagogika roč. XVIII, 1968, avšak vzhledem k nedostatečnému analytickému hodnocení je doplňuje tímto doporučením redakci časopisu:
  - a) pokračovat v realizaci dvou linií vytčených pro ročník XVIII, 1968 v tom smyslu, že je nadále třeba rozšířit okruh spolupracovníků, a to jak pro získávání teoretických studií, tak i pro kritizující recenze;
  - b) aby literární dokumentace v časopise přihlížela zvláště k pokrokovým humanistickým směrům ve výchovné a školské politice a tedy i k hodnotným pracím, které se týkají socialistické alternativy výchovy, a to ve světovém měřítku;
  - c) aby koncepce časopisu Pedagogika, týkající se jeho věcné i formální struktury byla dána k diskusi na některém z příštích zasedání kolegia.

2) Projednání akčního programu ČSAV (prof. Tardy, doc. Skalková)

Prof. Malíř informoval o schůzi ředitelů pracovišť ČSAV a schůzi Rady pro koordinaci společenských věd. Seznámil s některými dočasnými změnami platnými do doby než bude vypracován nový zákon o Akademii, o některých úpravách v zahraničních stycích ústavů aj. Na schůzi Rady pro koordinaci společenských věd byla diskutována otázka zda má tento orgán presidia pokračovat dále ve své práci. Diskuse ukázala, že je třeba, aby i v nové organizaci Akademie Rada dále pracovala i když s novou koncepcí. Podle sdělení prof. Malíře bylo na této schůzi uvažováno také o počtu tříd a zařazení společenských disciplín do jednotlivých tříd.

V březnu bude jednáno o strukturu tříd, k níž se mají kolegia vjádřit.

O poradě členů Akademie, ředitelů pracovišť a předsedů vědeckých kolegií informoval prof. Tardy. Sdělil, že i na-
dále budou zváni slovenští členové kolegií a že je třeba
promyšlet již nyní formu spolupráce se Slovenskem. V tom
směru budou navázány kontakty s vědeckým kolegiem filosofie,
sociologie a psychologie SAV a se Společnou komisí pro
pedagogiku a pedagogickou psychologii. Pokud se týká uspo-
řádání časopisů bude jejich příslušnost k národním Aka-
demiím projednána po přijetí nových zákonů o federální a
národních Akademiích. Rovněž tak i otázka nového zařazení
Společností bude řešena až v nové organizaci Akademie.

V té souvislosti sdělil doc. Kotásek, že Česká pedagogická
společnost nehodlá užívat názvu "při ČSAV".

Prof. Chmelař podal stručnou zprávu o zasedání členů
Akademie. Seznámil s některými organizačními záležitostmi
a plánem práce orgánů ČSAV na r. 1969 presidia ČSAV a
Přípravné komise ČAV na I. čtvrtletí 1969.

Diskuse, která se rozvinula k akčnímu programu ČSAV se
zaměřila na otázky jeho koncepce a konstatováno, že akční
program třeba hodnotit kladně zejména z hlediska demokra-
tických snah v něm obsažených a směřujících k rozvoji věd.
Drobné připomínky se týkaly některých ne dobře volených
formulací a otázek řízení vědy. Vysloven požadavek, aby
v akčním programu byla zdůrazněna potřeba rozvíjení těch
disciplín, které v minulosti nebyly respektovány - spole-
čenských věd. Velkou pozornost bude třeba věnovat realizaci
námětů v akčním programu obsažených, ale i odčinění nedostat-
ků minulých. Akční program je však spíše jen nástínem, prin-
cipem určité koncepce.

Kolegium

kladně hodnotí akční program ČSAV a doporučuje:

- 1) na str. 3. poslední odstavec upravit .....základní
výzkum podporovat i v těch oborech, které by se měly
dostat na světovou úroveň;
- 2) kapitulu 2. Problematika rozhodování o vědě více propra-
covat a konkretizovat;
- 3) v kapitole 3. včlenit návrh, jak odčinit nesprávné
administrativní zásahy do vědeckého života; zdůraznit
rozvoj společenských věd, které nebyly dostatečně
respektovány;
str. 5 odst. 2 doplnit ....mocenské monopoly vědeckých
institucí .....
str. 5 odst. 4 změnit poslední větu: Pro závažná rozhodnu-
tí společnosti je třeba vyžadovat si stanovisko vědců
a plně je brát v úvahu.
- 4) II. Hlavní funkce Akademie kapitolu 2 změnit : Akademie
jako soubor vlastních vědeckých pracovišť;
- 5) III. Vztah Akademie k ostatním vědeckým institucím doplnit
v kapitole 1.....Akademie bude usilovat o vytvoření rovno-
právných partnerských vztahů svých pracovišť a orgánů s
ostatními vědeckými institucemi zejména vysokými školami.

3) Kontrola zápisu

Doplnit v bodě 6) sub 6 prof. Malíře člena hlavního výboru České pedagogické společnosti.

Zápis byl schválen bez dalších připomínek.

4) Zprávy z presidia

Dr. Michalička informoval o některých usneseních presidia ČSAV ze dne 19.12.1968 a Přípravné komise ČAV ze dne 8.1.1969.

Presidium ČSAV projednalo

1) Informaci o Kabinetu pro modernizaci vyučování matematice a fyzice ČSAV a návrhy na zajištění další činnosti a vzalo ji z pořadu svého jednání s tím, aby člen presidia člen korespondent J. Bačkovský projednal s vědeckým kolegiem matematiky ČSAV a s vědeckým kolegiem Fyziky ČSAV možnosti vhodnějšího řešení situace Kabinetu pro modernizaci vyučování matematice a fyzice ČSAV ve smyslu připomínek presidia.

Prvé zasedání Přípravné komise ČAV se týkalo především zahájení její práce a dalších příprav plynoucích z akčního programu.

5) Různé

1) Kolegium pověřilo doc. Skalkovou, aby zprostředkovala spolupráci a vzájemnou informovanost s redakcí týdeníku DOBA.

2) Kolegium nedoporučuje, aby žijící členové České akademie věd a umění byli převedeni hromadně do ČSAV, doporučuje každý případ individuálně projednat.

3) Kolegium vzalo na vědomí zřízení dvou státních pracovních skupin Státní komise pro vědecké hodnosti v Praze a Bratislavě.

4) Kolegium vyslovilo souhlas se zřízením oddělení dětské knihy Pedagogického ústavu JAK ČSAV.

5) Kolegium upozorňuje pověřené soudruhy na nesplněné usnesení týkající se vyřešení žádosti doc. Cipra o nostrifikaci vědecké hodnosti doktora věd.

6) Kolegium pověřuje Pedagogický ústav JAK ČSAV vypracováním stanoviska k výchově věd. pracovníků a udělování vědeckých hodností do 15.2. Své stanovisko podá také Psychologický ústav. Na příštím zasedání podklad k diskusi přednese prof. Galla.

7) K přípisu Ústavu dějin socialismu navrhuje kolegium informovat prof. Gallu a prof. Hyhlíka, zdali by se mohli účastnit ankety o funkci kultury za podmínek nacistické okupace.

8) Příští zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie se koná dne 28. února ve 13 hod.

Schválil : prof. Vl. Tardy, místopředseda
věd. kolegia pedagogiky a
psychologie ČSAV

Zapsala : Šimová